

نگاهی به یک سریال در حال پخش از شبکه سه

«آتش و باد» شرحی بر آتشی که از باد تیزتر گردد

بهناز شریفی
روزنامه‌نگار

با مقایسه آثار پیشین کارگردان این اثر با آنچه از سریال‌های تاریخی انتظار می‌رود، می‌توان به جرأت نگاه جدید و تازه دست‌اندرکاران سریال «آتش و باد» را تحسین کرد و به آن آفرین گفت.

«آتش و باد» که به مسأله نفت و مشروطه‌خواهی گریزی زده و قصد دارد روایت خروج رایگان نفت توسط خارجی‌ها را به تصویر بکشد، می‌تواند مصداق عینی ضرب‌المثل «آتش از باد تیزتر گردد» باشد.

این سریال در عین نمایش فراز و فرودهای تاریخی، به نقش و دخالت بیگانگان در امور حکمرانی نیز اشاراتی دارد و با تعلیق و گره‌گشایی به خوبی سیر حوادث تاریخی را بازگو می‌کند.

نقش‌آفرینی درخشان بازیگران قدیم و جدید در مجموعه «آتش و باد» در کنار تصاویر چشم‌نوازی که از دریچه لنز دوربین ثبت شده، این اثر را به یک سریال منحصر به فرد تبدیل کرده است.

اگر بخواهیم از حق نگذریم، باید برای سریال‌هایی که به شرح گوشه‌ای از تاریخ این سرزمین پهناور پرداخته‌اند، بیشتر بها داد و زمینه را برای تکرار این قبیل آثار که مورد استقبال مخاطبان از پیر و جوان است فراهم کرد؛ تجربه ثابت کرده است دانستن تاریخ و مطالعه آن از تکرار حوادث تلخ گذشته پیشگیری می‌کند.

مجموعه تلویزیونی «آتش و باد» محصول مرکز سیمای فیلم به تهیه‌کنندگی حسن نجاریان و کارگردانی مجتبی راعی بوده که عبدالرسول گلبن و منصور ابراهیمی آن را به رشته تحریر درآورده‌اند.

حسین محجوب، محمود پاک‌نیت، لاله اسکندری، نادر فلاح، فرخ نعمتی، سهیلا رضوی، قاسم زارع، داریوش کاردان، میرطاهر مظلومی، رامین ناصر نصیر، مهدی فقیه، کریم اکبری مبارک، صدراالدین حجازی، بیوک میرزایی، مهران نائل از بازیگران سریال «آتش و باد» هستند.

سریال جدید شبکه سه سیمای که این روزها قسمت‌های میانی آن از مقابل دیدگان مخاطب می‌گذرد، برشی از تاریخ ایران را در استان فارس به عنوان یکی از مراکز نهضت مشروطه روایت می‌کند.

این مجموعه ۵۸ قسمتی که از نوروز امسال و همزمان با ماه مبارک رمضان به روی آنتن رفته است، از جرقه‌ای که آتش خشم را شعله‌ور می‌کند، سخن می‌گوید؛ همان خواسته‌ای که عمده اتفاقات داستان حول آن رقم می‌خورد.

قصه «آتش و باد» که بر پایه مستندات تاریخی استوار است، با روایتی از یک دلدادگی آغاز می‌شود و با بهره‌گیری از مبارزات عشایر فارس و با محوریت نبرد مشروطه‌خواهان و قوام ادامه می‌یابد.

ضرورت توجه به تاریخ، فرهنگ و تمدن به عنوان بخش مهمی از نیت پدیدآورندگان مجموعه «آتش و باد» در جای جای صحنه‌های این سریال خوش‌ساخت به چشم می‌خورد تا این اثر تاریخی را نسبت به سایرین متمایز کند.

از شیوه اجرا و نقش بازیگران و نمایش رسوم و سنت‌های گذشته در این سریال می‌توان دریافت که بخش مهمی از این اثر بر پایه تحقیق و پژوهش بنا شده است و همین امر می‌تواند برای تولیدات اخیر تلویزیون امیدآفرین باشد.

استفاده از اشعار فردوسی در تیتراژ پایانی این سریال شبانه نقطه قوت دیگر مجموعه «آتش و باد» است که نشان از ریزی‌بینی، دقت نظر و توجه سازندگان آن دارد که پیش‌تر حفظ آنها در میان عشایر مرسوم بوده است.

وی اودی‌ها بر این باورند که موازین پوشش لباسی در سریال سازی باید متفاوت از شبکه‌های تلویزیونی باشد؛ چراکه معیار آنها پوشش اصطلاحاً «کف خیابانی» است. خبر این دغدغه قابل توجه است و در فرایند نظارت ساترا به این مهم توجه می‌شود، ولی بدان معنا نیست که کف خیابان مورد نظر عزیزان، فقط خیابان‌های شمال شهر تهران باشد یا کوچه پس‌کوچه‌های حلیی آباد و نمایش بدبختی‌های حاشیه‌نشینی.»

دارد، نیست. البته دستور مقام معظم رهبری به رئیس‌جمهور سابق در راستای همان قانون اساسی صادر شده است و تکلیف را مشخص می‌کند. آنجایی که ما دچار نقص بودیم و نیاز به قانون داریم، تخلفاتی است که اگر در این حوزه اتفاق بیفتد باید باشد تا دستگاه قضایی بدانند به چه شکل با آن برخورد کند.

رئیس سازمان صداوسیما اضافه کرد: حکمی برای آیین‌نامه تخلفات در کمیسیون تلفیق داشته‌ایم و امیدواریم با کمک مجلس شورای اسلامی بتوانیم از این نقیصه هم عبور کنیم. آیین‌نامه تخلفات باید مشخص شود و به تصویب برسد اما به‌این معنی نیست که اصل تنظیم‌گری سازمان صداوسیما و ساترا در حوزه تصویر فرآگیر در فضای مجازی نیاز به قانون دارد. این نیاز به قانون اگر هم باشد در قانون اساسی و تفسیر قانون اساسی تکلیفش مشخص شده مگر اینکه قانون اساسی بخواهد تغییر کند.

جلیلی در بخش دیگر گفت: حکمرانی فرهنگی در صوت و تصویر فرآگیر به عهده سازمان صداوسیما است. نکته‌ای هم گاهی اوقات گفته می‌شود مبنی بر اینکه شما رقیب فعالان شبکه نمایش خانگی هستید. به این بعد هم توجه کنیم که در واقع فعالیت حوزه‌های خصوصی در صوت و تصویر فرآگیر به نوعی به نیابت از صداوسیما اتفاق می‌افتد یعنی این حوزه منحصرأ به صداوسیما سپرده شده است.

به صورت مشخص، محکم و موفق جلو برود.

در این میان شورای عالی انقلاب فرهنگی هم موافق تدابیر ساتراست تا جایی که عبدالعزیز خسروپناه دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در اختتامیه نخستین نمایشگاه رستا گفت: خوشبختانه مسئولیت صدور مجوز صوت و تصویر فرآگیر به صداوسیما واگذار شده است. شبکه نمایش خانگی و بویژه تولید سریال و محتوا در رسانه‌های صوت و تصویر فرآگیر با مجوز و نظارت سازمان ساترا انجام می‌شود و جا دارد از ساترا تشکر ویژه‌ای داشته باشیم.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن تشکر از وزارت ارشاد به خاطر همکاری با ساترا با اشاره به ضرورت هماهنگی با ساترا در راستای هدایتگری و نظارت درست بر رسانه‌های صوت و تصویر فرآگیر، خاطرنشان کرد: همه دستگاه‌های حاکمیتی باید با صداوسیما هماهنگ باشند چون تعدد حاکمیتی آسیب می‌زند و بایستی وحدت رویه حفظ شود.

البته در این میان چند سریال همچون بی‌گناه و زخم کاری به دلیل عدم رعایت قوانین ساترا با مشکلاتی روبه‌رو شد و خبرنگار روزنامه ایران برای تبیین جزئیات این چالش قصد داشت گفت‌وگویی با مهران احمدی کارگردان این سریال و محسن کبایی سرپرست نویسندگان داشته باشد که متأسفانه از گفت‌وگو امتناع کردند.

همچنین سعید مقبسه دیگر شخصیتی بود که روزنامه ایران برای تکمیل این گزارش قصد داشت گفت‌وگویی با او داشته باشد تا بیشتر جزئیات چالش میان ساترا و پلتفرم‌ها تبیین شود که او موضوع مصاحبه را نپسندید و گفت‌وگو را انجام نداد. به هر حال باید دید که اختلافات میان ساترا و پلتفرم‌ها به کجا می‌رسد و سریال‌های نمایش خانگی تا چه اندازه اسب خود را می‌تازند؛ گرچه بخشی از ساماندهی این وضعیت به مجلس و قانونگذار مربوط می‌شود که با وضع قوانین مناسب، ساترا را در اجرای احکامش یاری دهند.

وی با اشاره به ملاحظات تولیدکنندگان محتوا تصریح کرد: هیچ خانواده‌ای اجازه نمی‌دهد سریالی در مجموعه نمایش خانگی استفاده از مواد مخدر را نشان دهد، رابطه آزاد جنسی یا ردایب اخلاقی را ترویج دهد. هیچ خانواده‌ای اجازه نمی‌دهد با مجوز یک نهاد جمهوری اسلامی این موارد ترویج شود.

رئیس صداوسیما با اشاره به پخش آثار شبکه خانگی از تلویزیون اضافه کرد: اگر رسانه‌های صوت و تصویر فرآگیر در فضای مجازی بی‌پندرد که این استانداردها و معیارهای فرهنگی را رعایت کنند نه تنها آنها را قبول می‌کنیم بلکه در آنتن صداوسیما هم تبلیغ‌شان خواهیم کرد یعنی کارشان را می‌خریم و پخش هم می‌کنیم.

در این میان مجلس هم سکوت نکرده است تا جایی که سید نظام‌الدین موسوی نماینده مردم تهران و عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی مطرح کرد: کاری که مجموعه ساترا انجام می‌دهد، این است که برخلاف برخی تبلیغاتی که توسط چند رسانه خاص صورت می‌گیرد، ساترا آمده تا انحصار را بشکند، یعنی اجازه ندهند تولید و انتشار محتوا در نمایش خانگی در ذیل چند مجموعه خاص محدود شود.

وی تأکید کرد: همه بخش‌های کوچک و متوسط باید این فرصت را داشته باشند که در زیست بوم صوت و تصویر فرآگیر فعالیت کنند و این کار با رویکرد حمایتی‌ای که ساترا دارد، انجام خواهد شد و ما در مجلس فکر می‌کنیم در آینده بتوانیم ان‌شاءالله شاهد ارتقای سطح کمی و کیفی تولیدات نمایش خانگی باشیم.

وی در پایان با اشاره به تلاش‌های مجلس شورای اسلامی برای حمایت از حرکت‌های ساترا، تأکید کرد: ما در مجلس شورای اسلامی تلاش‌مان بر این است به این حضور کمک کنیم و بتوانیم به لحاظ قانونی و حقوقی بستری را فراهم کنیم که مجموعه ساترا در این زمینه بتواند فعالیت‌ها، سیاست‌ها و در حقیقت مسئولیت‌هایی را که برعهده دارد